# A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2006. február 9. *

A C-473/04. sz. ügyben,

az EK 68. és az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Hof van Cassatie (Belgium) a Bírósághoz 2004. november 9-én érkezett, 2004. október 22-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Plumex**

és

a **Young Sports NV**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: A. Rosas tanácselnök, J. Malenovský (előadó), A. La Pergola, S. von Bahr és A. Borg Barthet bírák,

* Az eljárás nyelve: holland.

főtanácsnok: A. Tizzano,
hivatalvezető: R. Grass,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– az osztrák kormány képviseletében C. Pesendorfer, meghatalmazotti minőségben,

– a finn kormány képviseletében T. Pynnä, meghatalmazotti minőségben,

– a svéd kormány képviseletében A. Falk, meghatalmazotti minőségben,

– az Egyesült Királyság Kormánya képviseletében E. O'Neill, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Közösségek Bizottsága képviseletében A.-M. Rouchaud-Joët és R. Troosters, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2005. november 17-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

## Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a tagállamokban a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről szóló, 2000. május 29-i 1348/2000/EK tanácsi rendelet (HL L 160., 37. o; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 1. kötet, 227. o.; a továbbiakban: rendelet) 4–11., valamint 14. cikkének értelmezésére irányul.

2 E kérelmet a Hof van beroep te Gent (genti fellebbviteli bíróság) – a Plumex társaság és a Young Sports NV közötti jogvitában hozott elsőfokú ítélet elleni fellebbezést elkésettség miatt elutasító – határozata ellen a Plumex által bejelentett jogorvoslat folytán folyamatban lévő eljárásban terjesztették elő.

## Jogi háttér

### *A közösségi szabályozás*

3 A rendelet második preambulumbekezdése értelmében a belső piac megfelelő működése szükségessé teszi a bírósági és bíróságon kívüli iratok továbbításának korszerűsítését és meggyorsítását a polgári vagy kereskedelmi ügyekben a tagállamok között történő kézbesítés során.

4 A rendelet célja az, hogy a bírósági és bíróságon kívüli iratok közvetlen továbbítása elvének megteremtésével meggyorsítsa és hatékonyabbá tegye a bírósági eljárásokat.

5 A rendeletet – 1. cikkének (1) bekezdése alapján – polgári és kereskedelmi ügyekben kell alkalmazni, amennyiben kézbesítés céljából bírósági és bíróságon kívüli iratokat kell továbbítani az egyik tagállamból a másikba.

6 A rendelet II. fejezete tartalmazza a bírósági iratok különféle továbbítási és kézbesítési módjairól szóló rendelkezéseket. E fejezet két szakaszból áll.

7 E fejezet 1. szakasza, amely a 4–11. cikket tartalmazza, az első átadási és kézbesítési módról szól (a továbbiakban: intézményközi továbbítás), amelynek keretében a kézbesítendő bírósági iratot először közvetlenül és a lehető legrövidebb időn belül továbbítani kell a tagállamok által kijelölt, ún. „áttevő intézmény" és „átvevő intézmény" között. Az átvevő intézmény ezután kézbesíti vagy kézbesítteti az iratot, éspedig vagy az átvevő tagállam jogának megfelelően, vagy az áttevő intézmény által kért különös módon, amennyiben ez a mód összeegyeztethető az átvevő tagállam jogával.

8 A rendelet 7. cikke alapján az irat kézbesítéséhez szükséges valamennyi cselekménynek a lehető legrövidebb időn belül kell megtörténnie.

9 A rendelet II. fejezetének 2. szakasza a „[b]írósági iratok egyéb továbbítási és kézbesítési módjait" szabályozza, mégpedig a konzuli vagy diplomáciai úton történő továbbítást (12. cikk), a diplomáciai vagy konzuli képviselet által történő kézbesítést (13. cikk), a postai kézbesítést (14. cikk) és a közvetlen kézbesítést (15. cikk).

10 A postai kézbesítésről a rendelet 14. cikke ekként rendelkezik:

„(1) Minden tagállamnak lehetősége van a bírósági iratokat a másik tagállamban lakóhellyel rendelkező személyeknek közvetlenül postai úton kézbesíteni.

(2) Minden tagállam a 23. cikk (1) bekezdésének megfelelően meghatározhatja azokat a feltételeket, amelyek alapján elfogadja a bírósági iratok postai úton történő kézbesítését."

11 Mint az a tagállamoknak a rendelet 23. cikke alapján közzétett közleményeiből (HL 2001. C 151., 4. o.) és azok első naprakésszé tételét szolgáló módosításból (HL 2001. C 202., 10. o.) kitűnik, a Portugál Köztársaság elfogadta a postai kézbesítést, amennyiben az tértivevényes ajánlott levél útján történik, és fordítást is tartalmaz.

*A nemzeti szabályozás*

12 A Gerechtelijk Wetboek (a bíróságokról szóló belga törvény) 1051. cikkéből kitűnik, hogy a fellebbezés bejelentésének határideje az elsőfokú ítélet kézbesítésétől számítva egy hónap.

13 Ugyanezen rendelkezés alapján, e törvény 55. cikkével egybevetve, amennyiben a felek egyike Belgiumban sem lakóhellyel, sem tartózkodási hellyel, sem kézbesítési címmel nem rendelkezik, a fellebbezési határidő 30 nappal meghosszabbodik, ha e fél a Belgiummal határos országokon és az Egyesült Királyságon kívüli európai országban tartózkodik.

14 Ugyanezen törvény 40. cikkének első bekezdése előírja, hogy a Belgiumban sem lakóhellyel, sem tartózkodási hellyel, sem kézbesítési címmel nem rendelkező személy részére a bírósági végrehajtó postai úton, ajánlott levélben küldi meg az irat másolatát, külföldi lakóhelyére vagy tartózkodási helyére címezve, és hogy a kézbesítést az irat feladóvevény ellenében e cikkben előírt módon történt postai feladásával megtörténtnek kell tekinteni.

**Az alapügy és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések**

15 A portugál jog szerinti és portugáliai székhelyű Plumex társaság portugáliai címére kézbesítették a belga elsőfokú bíróságnak az e társaság és a Young Sports NV között folyamatban lévő eljárásban hozott határozatát. A kézbesítés intézményközi továbbítással is, és postai úton is megtörtént.

16 A Plumex 2001. december 17-én a Hof van beroep előtt fellebbezéssel élt ezen elsőfokú ítélet ellen. A Hof van beroep e fellebbezést elkésettség miatt elutasította, úgy vélve, hogy a bíróságokról szóló belga törvény 1051. cikkében írt fellebbezési határidő 2001. december 11-én letelt, mivel e határidő kezdőnapja az első szabályszerű kézbesítés, azaz jelen esetben a postai kézbesítés napja.

17 Ezen elutasító határozat ellen a Plumex jogorvoslattal élt a Hof van Cassatie (semmítőszék) előtt, előadva, hogy a rendeletet akként kell értelmezni, hogy a kézbesítés fő módja az intézményközi továbbítás, amely megelőzi a postai kézbesítést. Így a fellebbezési határidőt e fő kézbesítésnek a postai kézbesítésnél későbbi időpontjától kezdve kell számítani, mivel a postai kézbesítés csupán másodlagos jellegű.

18 Ebben a helyzetben a Hof van Cassatie felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) Az 1348/20001 rendelet 4–11. cikkében meghatározott kézbesítés a kézbesítés elsődleges módja-e, és az 1348/2000 rendelet 14. cikkében meghatározott közvetlen postai kézbesítés másodlagos kézbesítési mód-e, úgy értve, hogy az első mód elsőbbséget élvez a másodikhoz képest, ha a jogszabályok előírásainak megfelelően mindkettőt igénybe vették?

2) A kézbesítés címzettje számára a fellebbezési határidő a 4–11. cikknek megfelelő kézbesítés időpontjától, és nem a 14. cikknek megfelelő kézbesítés időpontjától kezdődik-e, ha a kézbesítés egyfelől az 1348/2000 rendelet 4–11. cikkében

meghatározott módon is, másfelől az 1348/2000 rendelet 14. cikke szerinti közvetlen postai kézbesítési módon is megtörténik?"

## Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

*Az első kérdésről*

19 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, létezik-e olyan alá-fölé rendeltség az intézményközi továbbítással történő és a postai kézbesítés között, hogy az első elsőbbséget élvez a másodikkal szemben, ha mindkettő szabályszerűen történt.

20 Először is meg kell állapítani, hogy a rendelet szövegében semmi nem utal a kézbesítési módok közötti esetleges hierarchiára. Sem a rendelet preambulumbekezdései, sem rendelkezései nem említik, hogy valamely – a rendelet részletszabályaival összhangban alkalmazott – továbbítási vagy kézbesítési mód alacsonyabb rendű lenne az intézményközi továbbításnál.

21 A rendelet szelleméből és célkitűzéséből adódóan a rendelet célja az, hogy a címzettek jogos érdekeinek figyelembevételével biztosítsa a bírósági iratok kézbesítésének hatékony teljesítését. Márpedig ha elvben a rendeletben szereplő valamennyi kézbesítési mód alkalmas ezen érdekek biztosítására, akkor e célkitűzésre figyelemmel ezek közül bármelyik, illetve egyidejűleg akár kettő vagy

több – az adott ügy körülményei folytán a legcélszerűbb és legmegfelelőbb – kézbesítési mód alkalmazása is elképzelhető.

22 Az eddigiekre tekintettel az első kérdésre adandó válasz az, hogy a rendelet semmiféle alá-fölé rendeltséget nem állapít meg az intézményközi továbbítással történő és a postai kézbesítés között, így a bírósági irat kézbesítése e módok egyikének vagy másikának, illetve akár mindkettőnek az egyidejű alkalmazásával történhet.

*A második kérdésről*

23 Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy az intézményközi továbbítással történő és a postai kézbesítés egyidejű alkalmazása esetén melyik kézbesítés időpontja alapján határozható meg a címzett tekintetében a kézbesítés megtörténtéhez kötött eljárási határidő kezdete.

24 A Bírósághoz előterjesztett észrevételeikben az osztrák kormány és az Európai Közösségek Bizottsága kétségüket fejezik ki, rendelkezik-e hatáskörrel a Bíróság e kérdés megválaszolására, mivel e kérdés egyedül a nemzeti jog értelmezésére vonatkozik. Ha ugyanis valamely tagállam a bírósági határozatok többféle módon történő kézbesítését fogadja el, akkor a belga jog szerint a fellebbezési határidő elvben az első szabályszerű kézbesítéssel veszi kezdetét. Ezt az időpontot az átvevő tagállam joga, mégpedig belső joga alapján kell meghatározni.

25 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében kizárólag a jogvitában eljáró és a meghozandó bírói döntésért felelősséget vállaló nemzeti bíróságokra tartozik, hogy az egyes ügyek sajátos körülményeire figyelemmel mérlegeljék az előzetes döntésnek az ítélethozatalhoz való szükségességét, valamint a Bíróság elé terjesztett kérdések relevanciáját. Következésképpen, amennyiben a feltett kérdések a közösségi jog értelmezését vetik fel, a Bíróság főszabályként köteles határozatot hozni (lásd többek között a C-379/98. sz., PreussenElektra ügyben 2001. március 13-án hozott ítélet [EBHT 2001., I-2099. o.] 38. pontját és a C-18/01. sz., Korhonen és társai ügyben 2003. május 22-én hozott ítélet [EBHT 2003., I-5321. o.] 19. pontját).

26 Márpedig a második kérdés a rendeletben írt különféle kézbesítési módok viszonyára, és így a közösségi jog értelmezésére vonatkozik.

27 A Bíróságnak ezért határoznia kell e kérdésről.

28 Érdemben az első kérdésre adott válaszból kitűnik, hogy az intézményközi továbbítással történő és a postai kézbesítés között nincs alá-fölé rendeltség.

29 Ezt követően megállapítandó, hogy a valamely módon teljesített kézbesítés szabályszerű megtörténtéhez fűződő joghatásokat a később más módon teljesített kézbesítés sikerétől függetlenül kell figyelembe venni, különben a lényegüktől fosztanánk meg a rendelet kézbesítési módokat szabályozó rendelkezéseit.

30 Végül megállapítandó, hogy a rendelet második preambulumbekezdésének értelmében a rendelet célja az, hogy a kézbesítés során meggyorsítsa a bírósági iratok továbbítását, és így a bírósági eljárások lefolytatását. Ha az eljárási határidő számításakor az irat kérdéses kézbesítései közül a korábbit kell figyelembe venni, akkor az irat címzettjének, akire ez a határidő vonatkozik, hamarabb kell az eljárási cselekményt elvégeznie, ami lehetővé teszi, hogy a hatáskörrel rendelkező bíróság hamarabb hozzon határozatot.

31 E megfontolások összességéből az következik, hogy a rendeletnek megfelelő különböző kézbesítési módok egyidejű alkalmazása esetén az elsőként megtörtént kézbesítést kell figyelembe venni. A rendelet egyetlen szabálya sem zárja ki e megközelítésnek az intézményközi továbbítással történő és a postai kézbesítés viszonyában való alkalmazását. Így e két kézbesítési mód egyidejű alkalmazása esetén a kézbesítés megtörténtéhez kötődő eljárási határidő kezdő időpontjának meghatározásakor a postai kézbesítés időpontját kell figyelembe venni, ha az történt először.

32 E következtetés semmiképpen nem sérti a bírósági irat címzettjének érdekeit, mivel az első szabályszerű kézbesítés teszi lehetővé számára, hogy ténylegesen tudomást szerezzen az iratról, és elegendő idővel rendelkezzék az eljárási cselekmény elvégzéséhez. Márpedig az, hogy később ugyanezt a bírósági iratot más módon is kézbesítik neki, semmit nem változtat azon, hogy e követelmények már a korábbi kézbesítéssel is teljesültek.

33 Így a második kérdésre adandó válasz az, hogy az intézményközi továbbítással történő és a postai kézbesítés egyidejű alkalmazása esetén a címzett tekintetében a kézbesítés megtörténtéhez kötött eljárási határidő kezdete az első szabályszerű kézbesítés időpontja alapján határozandó meg.

## A költségekről

34 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

1) **A tagállamokban a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről szóló, 2000. május 29-i 1348/2000/EK tanácsi rendeletet akként kell értelmezni, hogy a 4–11. cikkében és a 14. cikkében előírt kézbesítési módok között semmiféle alá-fölé rendeltséget nem állapít meg, így a bírósági irat kézbesítése e módok egyikének vagy másikának, illetve akár mindkettőnek az egyidejű alkalmazásával történhet.**

2) **A tagállamokban a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről szóló, 2000. május 29-i 1348/2000/EK tanácsi rendeletet akként kell értelmezni, hogy a 4–11. cikkében és a 14. cikkében előírt kézbesítési módok egyidejű alkalmazása esetén a címzett tekintetében a kézbesítés megtörténtéhez kötött eljárási határidő kezdete az első szabályszerű kézbesítés időpontja alapján határozandó meg.**

Aláírások